

Sygn. akt I NO 30/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Adam Redzik

w sprawie z odwołania A. K.

od decyzji Ministra Sprawiedliwości DKO-IV. [...] z dnia 31 marca 2021 r.

w przedmiocie odmowy udzielenia płatnego urlopu dla poratowania zdrowia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 7 lipca 2021 r.

odwołanie oddala.

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Okręgowego w W. - A.K. (dalej: Skarżący) wnioskiem z 1 marca 2021 r. wystąpił o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia na okres sześciu miesięcy. Sędzia we wniosku wskazał, że odczuwa dolegliwości bólowe związane z chorobą zwyrodnieniową kręgosłupa objawiającą się dyskopatią odcinka LS. Odczuwany przewlekły ból utrudnia, a wręcz uniemożliwia mu wypełnianie obowiązków służbowych. Wskazał, że w związku z tymi dolegliwościami zażywa środki przeciwbólowe. Dodał, że poza tymi dolegliwościami odczuwa skutki przebytego w listopadzie 2020 r. zakażenia COVID-19.

Wyjaśnił, że ma dolegliwości w postaci bólu serca, ucisku klatki piersiowej, męczliwości i zadyszki przy jakimkolwiek wysiłku. Objawy te w ciągu trzech ostatnich miesięcy uległy pewnemu złagodzeniu, jednak proces ten postępuje bardzo powoli. Wyjaśnił, że był z tego powodu diagnozowany, jednak zostały wykluczone organiczne przyczyny dolegliwości takie jak uszkodzenie serca czy płuc, a lekarze nie mają wiedzy, jak leczyć odwleczone w czasie skutki choroby COVID-19.

Decyzją z 31 marca 2021 r. (DKO-VII. [...]) Minister Sprawiedliwości, działając na podstawie art. 93 § 1, 3 i 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2020, poz. 2027, dalej: p.u.s.p.), odmówił A. K. – sędziemu Sądu Okręgowego w W. udzielenia płatnego urlopu dla poratowania zdrowia.

Uzasadniając decyzję, Minister Sprawiedliwości wskazał, że przedstawiona przez sędziego A. K. dokumentacja medyczna nie pozwala na ustalenie, aby zachodziła którakolwiek z przesłanek uzasadniających udzielenie przedmiotowego urlopu. W zakresie dolegliwości związanych ze zwyrodnieniem kręgosłupa nie przedstawiono żadnej dokumentacji. W odniesieniu do opisywanych przez sędziego dolegliwości związanych z przebytem zakażeniem COVID-19, w oparciu o dołączone dokumenty, nie stwierdzono uchwytnych cech choroby albo zaburzeń funkcji narządów ciała, które uzasadniałyby podjęcie określonego leczenia. W trakcie trzykrotnie wykonywanego badania echokardiograficznego albo nie zarejestrowano zaburzeń rytmu serca (2 badania), albo zarejestrowano tylko jeden skurcz dodatkowy (1 badanie). Nie odnotowano także istotnych zmian morfologicznych i czynnościowych serca. Także wynik przeprowadzonej 15 lutego 2021 r. koronarografii, w związku z podejrzeniem choroby wieńcowej, nie wykazał zmian kwalifikujących do leczenia kardiologicznego. Również w TK klatki piersiowej z 28 grudnia 2020 r. nie zarejestrowano zmian w płucach. W zaświadczeniu lekarskim z 10 marca 2021 r. lekarz specjalista medycyny rodzinnej wskazał, że od czasu przebycia COVID-19 u sędziego utrzymuje się łatwa męczliwość, upośledzenie tolerancji wysiłku i duszność wysiłkowa. Potwierdzone zostało również, że wykonana diagnostyka nie wykazała istotnych zmian i odchyleń. W ocenie lekarza zgłaszane dolegliwości prawdopodobnie wskazują na zespół

post-COVID-19 i wymagają dłuższej rekonwalescencji w celu poprawy stanu zdrowia. Wynika stąd, że sędziemu nie zostało zalecone żadne skonkretyzowane leczenie, a w szczególności takie, które mogłoby być realizowane wyłącznie w ramach wnioskowanego urlopu. Sędziemu nie została zalecona rehabilitacja ani inne leczenie, które byłoby związane z odczuwanymi przez niego dolegliwościami. Nie stwierdzono także dolegliwości, które aktualnie uzasadniałyby podjęcie leczenia wymagającego powstrzymania się od pełnienia służby.

Odwołując się od przedmiotowej decyzji, sędzia A.K. podkreślił, że ze względu na stan zdrowia nie jest w stanie pełnić należycie i w sposób odpowiedzialny służby sędziowskiej. Wskazał, że odczuwa dolegliwości natury fizycznej (ból i pieczenie w klatce piersiowej, ból głowy) jak i psychicznej (bezsensowność, kłopoty z pamięcią, kłopoty z koncentracją powodujące uczucie rozkojarzenia). Odczuwa permanentne zmęczenie i całkowite wypalenie zawodowe. Ma kłopoty z koncentracją i pamięcią (zapomina o tym co miał zrobić, a nawet część słownictwa, które do tej pory stosował). Wszyscy lekarze wskazywali, że nie mają wiedzy jak leczyć skutki przebytego zakażenia COVID-19, przy czym zgodnie wskazywali, iż stan zdrowia spowodowany zespołem post-COVID-owym wymaga dłuższej rekonwalescencji i zalecają, poza odpoczynkiem, umiarkowaną aktywnością fizyczną.

Minister Sprawiedliwości, zajmując stanowisko w sprawie, wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 93 § 1 p.u.s.p., sędziemu można udzielić płatnego urlopu dla poratowania zdrowia w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia, jeżeli leczenie to wymaga powstrzymania się od pełnienia służby. Urlopu dla poratowania zdrowia udziela Minister Sprawiedliwości; nie może on przekraczać sześciu miesięcy (art. 93 § 2 i 3 p.u.s.p.). W przypadku odmowy udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia sędziemu przysługuje w terminie 14 dni od dnia otrzymania odmowy odwołanie do Sądu Najwyższego (art. 93 § 4 p.u.s.p.).

W judykaturze Sądu Najwyższego ugruntowane jest trafne stanowisko, że decyzja Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie udzielenia urlopu

dla poratowania zdrowia, o którym mowa w art. 93 § 1 p.u.s.p., nie ma charakteru swobodnego, uznaniowego (por. wyroki Sądu Najwyższego z 15 marca 2018 r., III KRS 1/18; z 7 maja 2019 r., I NO 34/19). Podnosi się, że pomimo tego, że przepis art. 93 p.u.s.p. nie precyzuje trybu podejmowania decyzji przez Ministra Sprawiedliwości i nie określa zasad procedowania w przedmiocie wniosku sędziego o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia, to zważywszy na charakter tego urlopu (urlop udzielany „dla poratowania zdrowia”), który immanentnie wiąże się z oceną stanu zdrowia sędziego i rekomendowanym sposobem leczenia, należy przyjąć, że rozważając potrzebę jego udzielenia Minister Sprawiedliwości musi się opierać w niezbędnym zakresie, wyznaczonym przez indywidualne okoliczności każdego przypadku, na dokumentacji medycznej dotyczącej stanu zdrowia sędziego, odnoszącej się zarówno do choroby stanowiącej przyczynę złożenia przez sędziego wniosku o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia, jak i widoków na zakończone powodzeniem leczenie w okresie, na który został zawniioskowany urlop dla poratowania zdrowia. Taki sposób postępowania w przedmiocie wniosku o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia nie wynika wprost z regulacji przepisu art. 93 p.u.s.p.. Jednak analiza istoty tej instytucji ustrojowej Prawa o ustroju sądów powszechnych sprzeciwia się uznaniu, że Minister Sprawiedliwości przy podejmowaniu decyzji odnośnie udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia może odstąpić od zbadania istnienia okoliczności przemawiających za udzieleniem urlopu dla poratowania zdrowia, to zaś wymaga dysponowania przez Ministra Sprawiedliwości odpowiednim materiałem dowodowym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 7 maja 2019 r., I NO 34/19).

W konsekwencji, w orzecznictwie trafnie przyjmuje się, że przy ocenie zasadności wniosku sędziego złożonego w trybie art. 93 p.u.s.p., każdorazowo konieczna jest analiza spełnienia następujących przesłanek:

- musi wystąpić konkretna choroba, która czasowo uniemożliwia wykonywanie obowiązków zawodowych;
- leczenie tej choroby wymaga czasowego powstrzymania się przez sędziego od pełnienia służby;

- urlop dla poratowania zdrowia może być udzielony tylko w konkretnym celu, który wiąże się z przeprowadzeniem planowanego leczenia, zleconego przez lekarza;

- urlop dla poratowania zdrowia musi mieć oparcie w zaświadczeniu lekarskim;

- urlop taki powinien być przyznany, gdy zaplanowane leczenie rokuje powrót sędziego do pełnienia służby (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z 10 stycznia 2019 r., I NO 30/18; z 1 lipca 2020 r., I NO 38/20; z 24 marca 2021 r., I NO 3/21).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy, przyjąć należy, że decyzja Ministra Sprawiedliwości odmawiająca Skarżącemu przyznania urlopu dla poratowania zdrowia odpowiada prawu. Skarżący nie wskazał w odwołaniu jakie konkretnie przepisy prawa zostały naruszone.

Przedłożone przez sędziego A. K. dokumenty (obrazujące aktualny stan zdrowia Skarżącego) nie wskazują na konieczność wykonania planowanej operacji, nie zawiera konkretnych informacji co do okresu przewidywanego procesu leczenia i rehabilitacji. Z analizy dołączonych dokumentów nie można wywnioskować jakie są widoki co do stanu zdrowia Skarżącego na przyszłość.

Z powyższych względów, w ocenie Sądu Najwyższego, trafnie Minister Sprawiedliwości uznał, że w przypadku Skarżącego – na moment wydania zaskarżonej decyzji – nie zostały spełnione przesłanki udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia, wynikające z art. 93 § 1 p.u.s.p. W oparciu o przedłożoną do wniosku dokumentację nie sposób bowiem zweryfikować, czy istnieje realna potrzeba udzielenia wnioskowanego urlopu dla poratowania zdrowia w wymiarze sześciu miesięcy i czy zalecony (lecz nieskonkretyzowany w istocie) proces leczenia rokuje powrót Skarżącego do pełnienia służby.

Należy też przyznać rację Ministrowi Sprawiedliwości, iż przebyte zakażenie COVID-19 nie skutkuje koniecznością powstrzymania się od wykonywania pracy zawodowej, zwłaszcza, że przeprowadzone badania diagnostyczne nie wykazały zmian wskazujących na uszkodzenie lub upośledzenie funkcji organów ciała, a sam fakt przebycia choroby nie oznacza, że odpoczynek mający zawsze korzystny wpływ na ogólny stan zdrowia musi przebiegać w warunkach trwającego 6 miesięcy urlopu dla poratowania zdrowia.

Należy przy tym wyraźnie zaznaczyć, że w sprawach z odwołania od decyzji Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odmowy oddzielenia urlopu dla poratowania zdrowia zasadniczo cezurę dla ustalenia stanu faktycznego i prawnego stanowi data wydania decyzji. Sąd Najwyższy w tej kategorii spraw jest nadto związany ustalonym w decyzji stanem faktycznym, w odniesieniu do którego nie zostały podniesione w odwołaniu uchybienia procesowe mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie.

Jednocześnie podkreślić należy, że ustawa nie przewiduje ograniczeń w zakresie ponawiania wniosku o urlop dla poratowania zdrowia. Zespół dolegliwości po przebyciu Covid-19, które zgłasza Skarżący, jak wynika z dotychczasowych obserwacji medycznych, najczęściej ustępuje w ciągu 2-4 miesięcy. Podobnie jak sama choroba, tak i dolegliwości po jej przebyciu są nowe, dlatego też oczywiste jest, że brakuje narzędzi diagnostycznych, jak i środków leczniczych. Gdyby dolegliwości Skarżącego Sędziego utrzymywały się, to winien On rozważyć ponowienie wniosku o urlop dla poratowania zdrowia załączając odpowiednie zaświadczenie lekarskie i dokumentację wskazującą zgodnie z art. 93 § 1 p.u.s.p. na potrzebę przeprowadzenia zaleconego leczenia, które wymaga powstrzymania się od pełnienia służby.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 93 § 4 p.u.s.p. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., oddalił odwołanie.